

Umeå kommun
Rektorn vid Ersdungens skola

Beslut för grundskola

efter tillsyn av Ersdungens skola
i Umeå kommun

Tillsyn i Ersdungens skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Umeå kommun under hösten 2012 och våren 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen. Ersdungens skola besöktes av Skolinspektionen den 5 november 2012.

Fakta om skolan

Ersdungens skola ligger i stadsdelen Ersboda i Umeå kommun. Skolan har drygt 145 elever och leds av en rektor. Utbildningen omfattar förskoleklass och grundskolans årskurser 1–5. Eleverna är organiserade i åldershomogena klasser med två lärare/klass. Fritidshemsverksamheten är lokal- och verksamhetsmässigt integrerad i skolan. Varje klass har en egen hemvist på sitt fritidshem. I anslutning till skolan finns en förskola med fem avdelningar.

Kunskapsresultat

Enligt skolans rektor har elevernas kunskapsresultat förbättrats de senaste åren i ämnena svenska, engelska och matematik i de tidigare årskurserna. År 2011/2012 var andelen elever som uppnått kravnivån för godtagbara kunskaper på nationella prov i årskurs 3 i svenska 96 procent. Motsvarande siffra för matematik var 81 procent. Samma år bedömde rektor att elever i årskurs 5 nådde tillfredsställande resultat i ämnet svenska. I övriga ämnen var resultaten mycket tillfredsställande i årskurs 3 och 5.

Helhetsbedömning

Enligt skolans rektor har elevernas kunskapsresultat i de tidigare åren förbättrats avsevärt de senaste åren i ämnena svenska, engelska och matematik. Det är lärarnas arbete med att förändra arbetssätt, undervisningsmetoder och en högre grad av individanpassningar som gett resultat.

Enligt den bedömning som rektor gör av skolans kvalité och måluppfyllelsen når eleverna i årskurserna 3 och 5 vid Ersdungens skola mycket tillfredsställande kunskapsresultat även i övriga ämnen. Dock saknas en samlad dokumentation på skolnivå av elevernas kunskapsresultat relaterad till läroplanens kunskapskrav i olika ämnen för år 2012. Skolinspektionen vill betona vikten av att skolan i sitt fortsatta kvalitetsarbete förhåller sig kritisk till hur bedömningen av måluppfyllelsen i övriga ämnen kopplas till respektive ämnes centrala innehåll och kunskapskrav. Det finns risk för att en grundlig bedömning av måluppfyllelse koncentreras endast till de ämnen där det finns nationella ämnesprov att tillgå.

Skolinspektionen bedömer att Ersdungens grundskola har goda förutsättningar att utveckla sin verksamhet. Det finns i alla verksamheter en vilja och en ambition att utveckla verksamheten och att gemensamt arbeta för att alla elever ska nå läroplanens kunskapskrav. I det arbetet är det enligt Skolinspektionen, angeläget med en grundlig bedömning av alla ämnen i det systematiska kvalitetsarbetet.

Det finns också anledning för skolan att fortsätta sitt arbete med att utveckla den framåtsyftande delen i de individuella utvecklingsplanerna. Skolan behöver tydligare synliggöra och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Vidare bedömer Skolinspektionen det angeläget att rektor tillsammans med arbetslagen fortsätter att diskutera sina rutiner i arbetet med särskilt stöd för att de åtgärdsprogram som skrivs fram ska motsvara skollagens krav.

Av den tillsyn som Skolinspektionen gjort har inget annat framkommit än att lärare och fritidspersonal arbetar medvetet och metodiskt för att barn och elever ska få en lugn och trygg studiemiljö. Enligt rektor känner sig eleverna vid Ersdungens skola trygga både under lektioner och raster. Eleverna upplever också att vuxna lyssnar och hjälper. Förekomsten av kränkningar finns dock på skolenheten. Det är främst det verbala språkbruket som personalen ständigt får arbeta med. Skolinspektionen bedömer att rektorn måste se till att det för skolenheten finns en plan mot kränkande behandling som uppfyller skollagens krav.

Skolinspektionen har vid tillsyn av skolenheter i Umeå kommun, däribland Ersdungens skola, bedömt att det finns anledning att närmare granska om huvudmannen uppfyller de författningskrav som gäller rektorsansvar i samband med en skolenhets placering av en elev i någon av kommunens särskilda undervisningsgrupper. Skolinspektionen har för avsikt att redovisa sin beskrivning och bedömning i denna del i Skolinspektionens kommunbeslut.

Skolinspektionens ingripande

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Umeå kommun en anmärkning.

Särskilt stöd

Bedömning

Umeå kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- I skolans åtgärdsprogram måste framgå vilka elevens behov är och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Enligt skollagen ska elever ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. Av läroplanen framgår att undervisningen ska anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. En elevs svårigheter ska i första hand lösas inom ramen för den ledning för lärande som alla elever ska ges. En elev kan emellertid behöva ytterligare stöd vilket benämns särskilt stöd.

Av skollagen framgår att det ska anmälas till rektor i de fall då det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller har andra svårigheter. Rektorn har ansvar för att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds och samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev behöver särskilt stöd ska eleven ges sådant och ett åtgärdsprogram ska utarbetas samt att det ska beslutas av rektor. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

När en lärare vid Ersdungens skola konstaterar att en elev riskerar att inte nå målen kontaktas specialpedagog som gör en kartläggning. Lärare och specialpedagog upprättar ett förslag på åtgärdsprogram som sedan diskuteras med föräldrar och rektor. Det är rektor som tar beslut om åtgärdsprogrammet.

I intervjuer med rektorn framkommer att Ersdungens skola har drygt 30 åtgärdsprogram. Av de åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av framgår dock inte alltid vilka elevens behov är. Vidare konstaterar Skolinspektionen att det i åtgärdsprogrammen inte framgår hur stödåtgärderna konkret ska följas upp och utvärderas. Enligt skollagen ska det av åtgärdsprogrammet framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur de ska följas upp och utvärderas.

Skolans rektor och Umeå kommun förutsätts åtgärda bristen och någon redogörelse behöver inte lämnas till Skolinspektionen.

Författning

3 kap. 8, 9 §§ skollagen.

Trygghet och studiero

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Rektorn vid Ersdungens skola måste se till att det för skolenheten finns en plan mot kränkande behandling som uppfyller skollagens krav.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det årligen för varje verksamhet upprättas en plan mot kränkande behandling med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som skolan avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Ersdungens skola har en handlingsplan för likabehandling och mot kränkande behandling för läsåret 2012/2013. Planen innehåller bland annat rubrikerna skolans vision, ansvarsfördelning, aktiviteter för att nå målen, främjande och förebyggande arbete vad gäller olika diskrimineringsgrunder, rutiner för utredning och dokumentation, ärendegång, trygghetsgruppens och kamratstödjarernas uppgifter samt ordningsregler. Däremot framgår inte vilka åtgärder skolan utifrån sin kartläggning ska arbeta med innevarande läsår. Vidare saknas en utvärdering av föregående års åtgärder. Detta är enligt skollagen ett krav och en viktig del i arbetsprocessen mot kränkande behandling.

Mot bakgrund av att skolan agerar och genomför insatser i det dagliga värdegrundsarbetet och att skolan följer upp och utvärdera arbetet mot kränkande behandling gör Skolinspektionen bedömningen att bristerna i skolans plan mot kränkande behandling är mindre allvarliga. Umeå kommun förutsätts åtgärda bristen och någon redogörelse behöver inte lämnas till Skolinspektionen.

Författning

6 kap. 8 § skollagen.

Bedömning och betygssättning**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- I skolans individuella utvecklingsplaner måste framgå vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanerna.

Motivering

Enligt skollagen ska läraren i en skriftlig individuell utvecklingsplan (IUP) vid utvecklingssamtalet ge omdömen om elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i och sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Detta ställer krav på att läraren tydliggör för

eleven och vårdnadshavaren vilket ansvar skolan, vårdnadshavaren och eleven har för att eleven ska nå så långt som möjligt inom ramen för läroplanerna.

Ersdungens skola använder ett digitalt stöd för individuella utvecklingsplaner med skriftliga omdömen som är gemensamt för Umeå kommun. Utvecklingssamtal genomförs varje termin då IUP med skriftliga omdömen upprättas. I de exempel på skriftliga omdömen som Skolinspektionen tagit del av markeras om eleven uppfyllt de förväntade kunskapskraven i respektive ämne som eleven fått undervisning i.

I den framåtsyftande delen finns rubriker där det ska framgå vad skolan ska göra och vad elever och vårdnadshavare kan göra. De insatser som skolan ska bidra med för att eleven ska nå målen är dock inte alltid tydligt framskrivna. Insatserna är beskrivna i generella termer som exempelvis "skicka hem material och adresser till webbplatser för att eleven ska kunna träna hemma", "lära XX hur hon ska göra". En IUP ska sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och utvecklas så långt som möjligt. Skolans ansvar för undervisningen och dess insatser är således centrala att redogöra för.

Skolans rektor och Umeå kommun förutsätts åtgärda bristen och någon redogörelse behöver inte lämnas till Skolinspektionen.

Föfattning

10 kap. 13 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Elisabeth Ahlgren
Enhetschef

AnnaCarin Nilsson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i beslutet.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).